

รายงานการประชุมคณะกรรมการ

“โครงการเครือข่ายเมืองในเอเชียเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมืองหาดใหญ่”

วันพุธ ที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ เวลา ๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

ณ ศูนย์เรียนรู้เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองหาดใหญ่ (HCCRLC)

ผู้เข้าร่วม ๒๗ คน

๑. นายสมพร สิริโพรานานนท์	หอการค้าจังหวัดสงขลา/ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสันติ จันทโธ	เทศบาลตำบลพะตง/รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายสมโชติ พุทษชาติ	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๘/คณะกรรมการ
๔. นายมนัส ศิริรัตน์	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสงขลา/คณะกรรมการ
๕. นายธนาภรณ์ พันธุ์ชนะ	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา/คณะกรรมการ
๖. นายสุจิตร์ คงจันทร์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา/คณะกรรมการ
๗. นายหรรษา จันทวดี	ผู้ใหญ่บ้าน ม.๗ ต.คูเต่า/คณะกรรมการ
๘. นางพิชชา แก้วขาว	มูลนิธิชุมชนไท/คณะกรรมการ
๙. นายชาคริต โภชะเรือง	มูลนิธิชุมชนสงขลา/คณะกรรมการ
๑๐. ดร.นฤทธิ ดวงสุวรรณ	สภาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา/คณะกรรมการ
๑๑. นายภาณุมาศ นนทพันธ์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์อิสระ/คณะกรรมการ
๑๒. นายรเมศ ไพบูลย์สมบัติ	สำนักงานเทศบาลตำบลปริง/คณะกรรมการ
๑๓. นายสมพร เหมืองทอง	สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่/คณะกรรมการ
๑๔. นายจามีกร มะลิซ้อน	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มทร.ศรีวิชัย
๑๕. นางสาวสาวิกา วรรณพงศ์	โครงการ ACCCRN เมืองหาดใหญ่
๑๖. นางสาวนิรมล กวมทรัพย์	โครงการ ACCCRN เมืองหาดใหญ่
๑๗. ว่าที่ ร.ต. พร้อมศักดิ์ จิตจำ	โครงการ ACCCRN เมืองหาดใหญ่
๑๘. นายเอกภพ อภัยรัตน์	เทศบาลนครหาดใหญ่
๑๙. นางสาวญาดา วงศ์นลาย	เทศบาลนครหาดใหญ่
๒๐. นางสาวปิยะพร หนูสม	เทศบาลนครหาดใหญ่
๒๑. นางสาวนภัสกร ทวีรัตน์	เทศบาลนครหาดใหญ่
๒๒. นางประนอม เขียวจันทร์	เทศบาลเมืองสะเดา
๒๓. นายสุพจน์ จันทร์แก้วแร่	เทศบาลเมืองสะเดา
๒๔. นางอัลนาห์ เดวิส	เทศบาลเมืองสะเดา
๒๕. นางสาววิวรรธินี ชูเผือก	เทศบาลเมืองสะเดา
๒๖. นายสุรินทร์ หละสัน	เทศบาลเมืองสะเดา
๒๗. นางสาวสาริณี ประทุมสุวรรณ	เทศบาลเมืองสะเดา

สรุปการประชุม

ช่วงเช้า : แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเทศบาลเมืองสะเตา

เริ่มต้นด้วยการสะท้อนปัญหาและหาแนวทางการร่วมมือแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อแก้ปัญหาอุทกภัยในพื้นที่อำเภอสะเตา โดยคุณนุพจน์ จันทร์แก้วเร่ หัวหน้าสำนักปลัดฯ เทศบาลเมืองสะเตา

จากนั้นนำเสนอบทเรียนความสำเร็จของคณะทำงานโครงการ ACCCRN โดยคุณสมพร สิริโบราณานนท์ ประธานคณะทำงานฯ ว่าประกอบด้วยหลายภาคส่วน เช่น NGOs, นักวิชาการ, ข้าราชการส่วนภูมิภาค, ผู้นำชุมชน, อปท., ภาคธุรกิจ ที่ล้วนแล้วแต่มีจิตสาธารณะเป็นสำคัญ อาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม บูรณาการ สร้างความน่าเชื่อถือ มีการจัดการความสัมพันธ์ทางการเมือง รวมถึงใช้หลักการบริหารจัดการโดยกำหนดทิศทางการทำงานอย่างชัดเจน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. สามารถตอบโจทย้คนหาทใหญ่ได้ (แก้ปัญหา น้ำท่วม น้ำเสีย และน้ำแล้ง)
2. สร้างเป็นกระบวนการเรียนรู้สู่งานอื่น ๆ ได้
3. บรรลุอยู่ในแผนนโยบายระดับอปท. , จังหวัด และประเทศได้

ข้อเสนอจากที่ประชุม

1. คุณสมโชติ พุทธชาติ : ผู้ที่มาเป็นคณะทำงานต้องมีจิตสาธารณะก่อน แล้วจะสามารถบูรณาการงานต่าง ๆ เข้ากับภารกิจขององค์กรได้ เสนอแนวทางสร้างเครือข่ายเตือนภัยระดับพื้นที่ และขยายสู่ระดับลุ่มน้ำ โดยอาศัยงบประมาณกลุ่มจังหวัด (ปี ๕๗) ควรมีการติดตั้ง Staff gate ระหว่างพื้นที่ที่ติดต่อกัน แล้วอบรมจัดทำแผนรับมือฯ มีการประเมินสถานการณ์น้ำระดับอำเภอและระดับจังหวัดต่อไป
2. คุณชาคริต โภชะเรือง : เสนอให้ตั้งกลไกคณะทำงาน มาตรการใช้สิ่งก่อสร้างและไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง กล่าวคืออาศัยวิธีการต่าง ๆ เช่น วางระบบเตือนภัย โดยติดตั้งกล่อง (อาจใช้กล่องจากสมาร์ทโฟน) เชื่อมโยงเข้าสู่เว็บไซต์ บูรณาการพื้นที่ ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ติดตั้ง staff gate สร้างเครือข่ายเตือนภัย และนำเข้าสู่การออกเทศบัญญัติการใช้ประโยชน์ที่ดิน แนะนำให้ ทม.สะเตาเป็นจุดเชื่อมโยงพื้นที่ ศึกษาเส้นทางน้ำและผู้เกี่ยวข้อง
3. คุณพิชชา แก้วขาว : จากประสบการณ์ที่พะตง วางระบบดีแล้วแต่ชาวบ้านไม่เชื่อข้อมูล ปรับแก้ด้วยการทำให้ชุมชนตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของชุมชน พยายามเปลี่ยนวิธีคิด ให้พึ่งตนเองมากกว่าพึ่งการเมือง ให้ชุมชนสำรวจข้อมูลและจัดทำแผนรับมือฯด้วยตนเอง สุดท้ายจะได้คู่มือการรับมือฯ คืนกลับสู่ชุมชน
4. คุณสันติ จันทโณ : จากบทเรียนที่ผ่านมา ก่อนการประกาศแจ้งเตือน ต้องชัดเจนในข้อมูลก่อน ประเมินสถานการณ์จริงร่วมกับข้อมูลที่จากเว็บไซต์ แล้วสร้างเครือข่ายจิตอาสาแจ้งเตือนภัยในพื้นที่
5. คุณสมพร เหมืองทอง : หาดใหญ่ถือเป็นพื้นที่ปลายน้ำ มีเวลาสำหรับการเตรียมตัว ที่ผ่านมามีการเตรียมรับมือโดยการประชุมบูรณาการร่วมกับคณะทำงาน ACCCRN และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินสถานการณ์น้ำ แล้วแจ้งเตือนชุมชนผ่าน SMS, ระบบธง (เขียว/เหลือง/แดง/แดง+ไซเรน), เครือข่ายตาสัปรด (วิทยุสื่อสาร ต้า-แดง) และเว็บไซต์ hatyaicityclimate.org รวมถึงโครงการบ้านพี่เลี้ยง (ระบุขนาด S M L) ที่เตรียมความพร้อมทั้งการเตรียมอพยพ และเครื่องยังชีพ เป็นต้น

๖. ทม.สะเดา : พื้นที่เศรษฐกิจจะประสบปัญหาน้ำท่วมน้อย ส่วนใหญ่จะท่วมพื้นที่ชุมชน เช่น ชุมชนบ้านทุ่ง เป็นพื้นที่รับน้ำจาก 2 ทิศทาง คือ จากหลังเขื่อนห้วยคู(คลองสะเดา) และคลองหลาปังหรือคลองเขาแร่ ที่ผ่าน มาใช้โรงเรียนเทศบาล 1 และ 2 เป็นจุดอพยพ ปัจจุบันส่วนต่างๆ กำลังสำรวจเส้นทางน้ำ พื้นที่แก้มลิง และ พยายามให้ครอบคลุมการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วย
๗. คุณพิชยา แก้วขาว : เรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดิน ขณะนี้แผนงานนโยบายฯ ภายใต้โครงการ ACCCRN ได้เลือก พื้นที่ปลักธง (ทม.คองหงส์) ซึ่งคิดว่าทม.สะเดาสามารถมาเรียนรู้ร่วมกันได้ โดยแนะนำให้ทม.สะเดาออกแบบ วิธีการ เลือกคนทำงาน และขั้นตอนการดำเนินงานให้ชัดเจนก่อน จะดำเนินงานได้ง่ายขึ้น
๘. คุณชาคริต โภชะเรือง : แนะนำทม.สะเดา ให้กำหนดยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน ทำเรื่องอะไรบ้าง ทำสิ่งที่เป็น นามธรรมให้เป็นรูปธรรม เช่น เรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดิน หลังการสำรวจแล้ว อาจขอความร่วมมือจาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ศึกษาออกแบบเป็นภาพ 3 มิติ แล้วคืนข้อมูลสู่ชุมชนต่อไป
๙. คุณรเมศ ไพบุลย์สมบัติ : แนะนำหลักการตั้งคณะทำงานควรมี 2 กลุ่มคือ คณะกรรมการอำนวยการ (ส่วน บริหาร) และคณะทำงาน(ส่วนปฏิบัติการ) จากนั้นวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกัน เชื่อมโยงพื้นที่และหน่วยงานเข้า ด้วยกัน
๑๐. ดร.นฤทีร์ ดวงสุวรรณ : เสนอให้ ทม.สะเดา กำหนดประเด็นข้อมูลให้ชัดเจนก่อน จากนั้นสร้างเครือข่ายใน พื้นที่ และประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๑. คุณธนาวรรธ พันธุ์ชนะ : ทม.สะเดาประสบปัญหาหลัก ๆ คือ 1.การจราจร และอุทกภัย ซึ่งปัจจุบันเขตฝั่ง เมืองรวมสะเดาหมดอายุแล้ว แนวทางการแก้ปัญหาคือ รวบรวมผลการศึกษามาต่อยอด ให้ชาวบ้านมองเห็น เป็นปัญหาร่วม ที่ต้องแก้ปัญหาร่วมกันจากนั้นออกเป็นธรรมนูญหมู่บ้านหรือเทศบัญญัติการควบคุมอาคาร หรือขุดดินถมดินจะช่วยลดความขัดแย้งได้

ช่วงบ่าย : ประชุมคณะกรรมการโครงการ ACCCRN เมืองหาดใหญ่

๑. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและผังชุมชนฯ

งานกลาง : ขอความร่วมมือคณะกรรมการเพื่อ “ถอดบทเรียนภัยพิบัติหาดใหญ่” เป็นหนังสือความยาว ไม่เกิน ๓๐ หน้า ในนามเครือข่ายรับมือภัยพิบัติและ ACCCRN และนำไปนำเสนอในเวทีสมัชชาฯ(มี.ค. ๕๗)

หาดใหญ่ใน : ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน วัด มัสยิดและชุมชน โดยให้โรงเรียนเป็นแหล่ง เรียนรู้ด้านต่าง ๆ, ส่งเสริมกิจกรรมครัวเรือนต้นแบบ โดยมีกิจกรรมบังคับ คือ ธนาคารน้ำหมัก และถังดัก ไขมัน และอื่น ๆ ตามความสนใจ เช่น สวนผักคนเมือง เลี้ยงไส้เดือน เป็นต้น

คูเต่า : ทำแผนที่ “ของดีคูเต่า” โดยใช้รูปแบบแผ่นพับ , ส่งเสริมกิจกรรมครัวเรือนต้นแบบ โดยมี กิจกรรมบังคับคือธนาคารน้ำหมัก และถังดักไขมันและกิจกรรมอื่น ๆ ตามสนใจ เช่น ตู้อบพลังงาน แสงอาทิตย์ปลูกผัก ๓ ชั้น, สยายผลให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้, กำลังทำกติกาหมู่บ้าน โดยอาศัยเวที ประรองตอง, โรงน้ำชุมชนและโรงอบสมุนไพร คาดว่าสำเร็จสิ้นเดือน (มี.ค. ๕๗)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- การดำเนินโครงการโดยอาศัยสภาองค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง โดยไม่อาศัย อปท. ถือเป็นสิ่ง ที่ น่าสนใจ
- คูเต่าไม่สามารถจัดทำเป็นภาพรวมรายตำบลได้ เนื่องจากบริบทแต่ละหมู่บ้านแตกต่างกัน

- การพัฒนาอาชีพ ควรมีความยั่งยืน พยายามหานวัตกรรมใหม่ ๆ เสมอ เช่น ปลูกผักสวนครัวใส่กระถาง แล้วขายพร้อมกระถางสำหรับผู้ที่ต้องการปลูก แต่ขาดความพร้อมเป็นต้น

๒. โครงการเสริมสร้างความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองหาดใหญ่

๒.๑ การเตรียมรับมือต่ออุทกภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

- บทเรียนจากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า เพศ(ญ/ช) จะมีผลกับความครอบคลุมเนื้อหาของการจัดทำแผนการรับมือฯ
- ปัญหาที่พบ ชุมชนขาดประสบการณ์ และขาดความเชื่อมั่น ในการรับมืออุทกภัย
- แนวทางการแก้ปัญหา พบว่าควรมีการประสานความร่วมมือเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก และเน้นหลักการแบบเครือข่าย, ปัญหาร่วมนำสู่การแก้ปัญหาาร่วม
- ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม : อยากให้พยายามสกัดองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานในพื้นที่จริง จากประสบการณ์อุทกภัยในปีที่ผ่านมา ชุมชนมีการปรับตัว มีบทเรียนใหม่และนวัตกรรมใหม่ ๆ อะไรบ้าง

๒.๒ การพยากรณ์อุทกภัยโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Flood model)

- การกำหนดภาพตัดลำนํ้า และแก้ไขข้อมูล DEM ดำเนินการได้ 75% เนื่องจากรอเจ้าหน้าที่จากกรมชลประทานลงมาตรวจสอบอีกครั้ง ประมาณ 28-29 ม.ค. 57 นี้
- การพัฒนาระบบ NWP QPE-QPF อยู่ระหว่างการจัดซื้อจัดจ้างฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ คาดว่าประมาณ 20 ม.ค. 57 จะมาถึงประเทศไทย
- การดำเนินงาน 6 เดือนที่ผ่านมา มีการติดตั้งหมุดอ้างอิงคาร์ระดับ 20 จุด และการจัดทำคาร์ระดับและภาพตัดลำนํ้าให้ส่งงานทั้งเป็นไฟล์ excel และ ข้อมูลที่สามารถรันกับโปรแกรมไม่ท้อเลเฟเวนได้ด้วย

๒.๓ การพัฒนาแบบจำลองสถานการณ์การพัฒนาเมือง

- ที่ผ่านมามีได้จัดประชุมกลุ่มย่อยในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก (ชุมชนจันทร์ประทีป, สถานีอุตะเถา, โคกสมานคุณ 4) และกลุ่มเจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ เพื่อศึกษาการขยายตัวของเนื้อเมือง
- กำลังขอความอนุเคราะห์ข้อมูล GIS อุทกภัยเมืองหาดใหญ่ จากสถานวิจัยสารสนเทศภูมิศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (GISTDA)

๒.๔ การพัฒนาศักยภาพของศูนย์เรียนรู้เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองหาดใหญ่

๒.๔.๑ หลักสูตรท้องถิ่น : วันที่ 28-30 ธ.ค. 56 ที่ผ่านได้ คณะครูในเครือข่าย ได้จัดทำร่างเอกสารคู่มือหลักสูตรท้องถิ่นฯ ณ บารารีสอร์ท จ.สตูล

๒.๔.๒ ฐานข้อมูล Google map : ใช้โปรแกรม JHCIS โดยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลพื้นฐานของชุมชน คลองร.1 และต.ปริก แต่ล่าช้า เพราะข้อมูลที่เก็บค่อนข้างละเอียดมาก

๒.๔.๓ การผลิตสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ : ได้ผลิตสื่ออย่างต่อเนื่อง โดยสามารถติดตามได้จากเว็บไซต์ www.seewithsound.com/paper/3665

๒.๕ การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายฯ

- เลือก ทม.คองหงส์ เป็นพื้นที่นำร่องในการออกเทศบัญญัติการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- ได้จัดการประชุมร่วมกับผู้บริหาร ทม.คองหงส์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลภาพถ่ายอนาคตในพื้นที่คองหงส์ ซึ่งมองเห็นว่าควรทำให้เป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงคำที่เป็นการบังคับ และทำให้ชาวบ้านมองเห็นว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องรีบแก้ไข
- ข้อเสนอจากที่ประชุม อยากให้มีการตั้งเป็นสภาเมือง เพื่อทำเรื่องนโยบายสาธารณะ แล้วประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ

ปิดประชุม เวลา 16.00 น.
นัดประชุมครั้งต่อไป วันที่ 10 ก.พ. 57